

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni dnevi in prazniki. — Inserati do 30 petič Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Rnalska ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 180.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NACIJONALNA VLADA V ANGLIJI

Po želji kralja sestavlja Macdonald takozvano nacionalno vlado, v kateri bodo sodelovale vse tri stranke — Vlada ima rešiti samo finančne težave, takoj nato pa bodo razpisane volitve

London, 25. avgusta. Po sprejetju ostavke delavske vlade je kralj poveril dosedanjemu ministrskemu predsedniku Macdonaldu sestavo nacionalne vlade. V tej vladi naj bi bile zastopane vse parlamentarne stranke: Macdonald je mandat sprejel in se takoj začel pogajati z voditelji liberalne in konzervativne stranke. Računajo, da bo kriza vlade takoj rešena. Nova vlada bo samo prehodna ter ima le nalogo doseči s primernimi ukrepi ravnotežje v državnem proračunu. Takoj nato bodo razpisane nove volitve.

London, 25. avgusta. Baldwin je sredi podal izjavo, v kateri pravi, da zahteva nastala kriza nagle ukrepe. Razpustitev parlamenta bi bila v sedanjem težavnem položaju katastrofalna. Konzervativci vstopijo v nacionalno vlado samo z namenom, da dosežejo proračunsko ravnotežje. Ni pa nobenega govora o trajnem obstoju nove koalicije. Nacionalna vlada bo odstopila ter bo parlament razpuščen, kakor hitro bodo razmere to dovolile. Macdonald bo imel drevi v radiu govor o sedanjem političnem položaju.

London, 25. avgusta. Obstojna mnenja, da bo delo nove vlade omejeno na obnovo narodnega finančnega gospodarstva in da bo vlada svoje predloge skušala uveljaviti v parlamentu ob koncu septembra. V dobro poučenih krogih se, da bo opozicija delavske stranke stala nad 200 poslancev, zaradi česar računajo, da se bo nacionalna vlada morala boriti z velikimi težavami.

London, 25. avgusta. Macdonald bo opoldne predložil kralju listo nove vlade. Iz zanesljivega vira zatrujejo, da se bo v Buckinghamski palači vršila posebna seja tajnega sveta, v kateri bodo člani nove vlade zapriseženi. Smatrajo kot gotovo, da bo nova vlada predlagala znižanje podpora za brezposelne za 10 odstotkov.

London, 25. avgusta. AA. Nova Macdonaldova vlada bo sestavljena še v toku današnjega dne. Naloga nove vlade bo samo v tem, da odredi potrebno štedenje za uravnoteženje proračuna. Ko bo vlada dosegla ta cilj, bodo še letos razpisane nove volitve.

Razkol v delavski stranki

London, 25. avgusta. Vodstvo pozicije delavske stranke bo bržkone prevzel dosedanj zunanji minister Henderson. Pod njegovim vodstvom se bo delavska stranka pripravljala za nove volitve. Računajo, da bo izmed 280 poslancev delavske stranke v spodnji zbor, niki podpiralo Macdonaldovo nacionalno vlado samo 40 poslancev. Večina bo vladni v spodnji zbornici kljub temu zagotovljena, ker jo bo podpiralo vseh 261 poslancev konzervativne stranke kakor tudi 55 liberalcev. Kot najbolj verjetni čas za nove volitve smatrajo prvo polovico meseca septembra.

Neomejen kredit v Ameriki

New York, 25. avgusta. Vodilni ameriški bančniki in Federal Reserve Bank so sklenili dovoliti angleški banki

neomejene kredite. Sklepajo, da je bila za to odločitev merodajna napoved sestave nacionalne vlade.

Odmev v Nemčiji

Berlin, 25. avgusta. AA. Časopisje je posvetilo veliko pozornost dogodkom v Angliji. Vsi listi obžalujejo, da je delavska stranka odstopila in izražajo simpatije angleškemu narodu. Kriza, ki jo preživljajo v Angliji, je po mnenju berlinskega tiska podobna težkočam Nemčiji.

»Vossische Ztg.« opozarja na sličnost med Macdonaldovim padcem in polomom, ki ga je doživela vlada pokojnega Hermana Müllerja.

»Vorwärts« posveča svoj uvodni članek padcu delavske kabineta v Angliji in pravi, da je ta padec tragičen. List opozarja na škodljive posledice tega dogodka v zvezi s prihodnjo razorožitveno konferenco. To konferenco je najbolj podpiral dosedanj angleški minister za zunanje zadeve Henderson. Padec delavske vlade v Angliji bodo po vsem svetu pozdravili samo reakcionarni in nacionalistični elementi.

Naraščanje brezposelnosti

London, 25. avgusta. AA. Po poročilu, ki bo predloženo kongresu angleških strokovnih organizacij v Bristolu dne 7. septembra, bo število brezposelnih v Angliji v kratkem naraslo na 3 milijone.

Španski katoliki proti republikli

Madrid, 25. avgusta. AA. Listi poročajo o hudih konfliktih med državno oblastjo in katoliki v severnih pokrajinah. Ta poročila so zbudila v madridskih vladnih krogih veliko pozornost.

Vlada je zato poslala v te pokrajine vojaška ojačanja. Vse garnizije so bile podvojene. Patrole preiskujejo zaloge orožja in so zasedle tvornico orožja v Erbarju in Gurnici.

Katoliki nameravajo prirediti po vsej državi protestne shode proti novi španski vladi. Na shodu v Barceloni so se spopadli katoliki z ekstremističnimi člani strokovnih organizacij. 13 oseb je bilo ranjenih. Manjši spopadi so bili v Burgosu, Valenciji in v Navarri.

Ameriške banke podaljšujejo kredite Nemčiji

New York, 25. avgusta. d. Skupina velikih newyorških bank, med njimi International Acceptance Bank, Chase National Bank, National City Bank, Guaranty Trust Company, je sklenila, da pritrji bazelskemu sklepu o podaljšanju kreditov v Nemčiji. Na ta način se podaljšajo vsi krediti ameriških bank Nemčiji v skupnem znesku 600 milijonov dolarjev na šest mesecev. Oficijski pristanek Federal Reserve Boarda k Wigginovemu načrtu se pričakuje še te dni.

Romarski vlak ponesrečil

Nantes, 25. avgusta. Med Nantesom in Lourdom je pri Luconu v Vandeji skočil s tira romarski vlak. Prevrnili so se vsi vagoni, samo lokomotiva je obstala na progi. En romar je bil smrtno nevarno, 30 pa lažje ranjenih.

Splošna stavka v Palestini

Jeruzalem, 25. avgusta. AA. V nedeljo je arabsko delavstvo ogorčeno protestiralo proti angleškemu oblastvom, ki so zaprle vse arabske voditelje. Ta ukrep utemeljujejo angleški uradniki s tem, da so arabski voditelji provocirali spopade z angleškimi vojaštvom.

Nezgoda Mellona

New York, 25. avgusta. AA. Ko je finančni minister Mellon davi zapustil parnik, s katerim je prispel iz Evrope, so ga obkrožili fotografski reporterji. Aparat nekega reporterja je pri tem eksplodiral in Mellon je bil ranjen na roki. Njegovo rano so takoj obvezali. Poškodba je lahka.

Pred volitvijo novega avstrijskega predsednika

Prizadevanja krščanskih socialcev za odgoditev volitve novega zveznega predsednika — Borba za kandidaturu v krščansko-socialni stranki

Dunaj, 25. avgusta. d. Krščanski socialci iščejo sredstev, kako bi za oktober določeno volitev zveznega predsednika po celokupnem prebivalstvu Avstrije slišali in dosigli, da bi se volitev izvršila v Narodni skupščini, kakor je bilo določeno v prejšnji ustavi. Kako mislijo to doseči, da bi bila njihova blamaža čim manjša, še ni povsem jasno. V zvezi s tem je tudi potovanje zveznega kancelarja dr. Burescha po avstrijskih deželah, kakor tudi njegove konference s posameznimi strankarskimi politiki. Krščanskim socialcem bi bilo najljubše, če bi mogli v ustavi določeno volitev zveznega predsednika odgoditi ad calendae graecas. Za to bi bila potrebna seveda izprememba sedanje nove ustave, za kar pa gotovo ne bi mogli dobiti socialnih demokratov, kajti njihov vodja Otto Bauer je pred kratkim že izjavil na nekem zborovanju, da socialni demokrati niti ne mislijo na to, da bi pomagali krščanskim socialcem, ki so z najhujšimi nasilnimi sredstvi izsilili izpremembo prejšnje ustave. Kljub temu smatrajo v krščansko-socialnih krogih, da bi mogli pridobiti socialne demokrate za izpremembo ustave v tem smislu, da bi lahko zveznega predsednika zopet volila Narodna skupščina. Prvi razgovori med političnimi voditelji o tem vprašanju se bodo pričeli po notranjopolitičnih počincah v začetku septembra, vendar pa mora odločitev zelo kmalu pasti, ker se 10. septembra še prično priprave za volitev zveznega predsednika in poteče 17. oziroma 31.

septembra rok za vložitve volilnega predloga.

V ostalem stopa v krščansko-socialnem taboru zopet v ospredje kot kandidat za zveznega predsednika dr. Seipel, o katerem zadnje mesece že ni bilo več govora. V krščansko-socialnih krogih ne dvomijo, da bo ta kandidatura zadela na močan odpor pri socialno-demokratski stranki, opozarjajo pa na to, da je dr. Seipel sam pri zadnji vladni krizi nastopil za sporazum z opozicijo. Razen tega poudarjajo, da je v sedanjih gospodarskih težkočah potrebna na čelu države močna politična osebnost in da je imel dr. Seipel velike zasluge pri svojem sanaciji državnih financ. Pri tem se ne sme podcenjevati dejstvo, da kandidatura dr. Seipela, ki jo propagirajo desničarski krogi, v krščansko-socialni stranki pri večini njenih pristavev ne izkazuje simpatije. Število pristavev sedanjega zveznega predsednika Miklasa je kljub veliki nasprotni agitaciji liberalnih desničarskih krogov zelo velika za Seipela, ker si je s svojo objektivnostjo pridobil v širokih slojih prebivalstva mnogo naklonjenosti. Zato gotovo ne bo lahko krščanskim socialcem preprečiti svojih pristavev, da je izprememba osebnosti na najvišjem mestu avstrijske republike potrebna. Položaj krščansko-socialne stranke je tem bolj kočljiv, ker mora uravnati svojo taktiko po željah drugih mesečanskih strank, kajti drugače bi si samo nakopala odgovornost za ojačanje postojank socialnih demokratov v prihodnjem volilnem boju.

Pred pocenitvijo radija?

V Kanadi so našli ogromna ležišča uranove rude — Vlada bo uredila eksploatacijo in upajo, da se bo radij s tem pocenil

London, 25. avgusta. Po vesteh ameriških listov se je polastila prebivalstva v Kanadi velika manija za radijem, ki je mnogo večja kakor svoječasa želja za iskanjem zlata. V severnih pokrajinah Kanade so namreč odkrili ogromna ležišča radija, ki je seveda mnogo dragocenejši kot zlato. Vsak gram te dragoceneje stvari ne kakor znano približno 3 milijone dinarjev. Nedavno se je odpravila v te kraje znanstvena ekspedicija pod vodstvom prof. Thomasa Donowana, da bi vršila tamkaj

geološka raziskavanja. Pri tem je razkrila severno od velikega Medvedjega jezera blizu polarnika ogromna ležišča uranove rude, iz katere se dobiva radij. Kakor se je izvedelo, je kanadska vlada ukrenila vse potrebno za eksploatacijo teh ogromnih ležišč radija. V znanstvenih krogih upajo, da se bo s tem ta v sodobni medicini tako potrebna prvina znatno pocenila ter postala dostopna širšim krogom, kakor pa sedaj, ko morejo nabaviti potrebne količine samo države in bogati zavodi.

Šahovski turnir na Bledu

Bled, 25. avgusta. Danes dopoldne so se nadaljevale v mednarodnem šahovskem turnirju partije, ki v prvem in drugem kolu niso bile doigrane. Ob 8. zjutraj so začeli igrati Vidmar in Bogoljubov, Kostić in Stoltz ter Colle in Flohr. Prva in zadnja partija opoldne še nista doigrani. Vidmarjeva pozicija je za spoznanje boljša, ker ima enega kmeta več kakor njegov nasprotnik. Tudi Kostić ima enega kmeta več, vendar pa je partija mrtva in bo najbrže končala remis. Colle in Flohr sta remizirala že pred 11. uro, nakar je Flohr takoj nastopil proti Niemcoviču, da dokonča tudi z njim včeraj prekinjeno partijo.

Nova ureditev vprašanja industrijskih tirov

Beograd, 25. avgusta. AA. Na pobudo centralne industrijskih korporacij bo generalna direkcija državnih železnic še letos načela vprašanje industrijskih tirov. Obenem bo generalna direkcija državnih železnic proučila načrt o reviziji pravilnika in predpisov, ki se nanašajo na vprašanje graditve industrijskih tirov in na sklepanje pogodb med železniško upravo in industrijskimi podjetji.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2283.87—2290.71. Bruselj 789.93 — 792.27. Curih 1102.95 — 1106.25. Dunaj 795.76 — 798.16. London 275.13 — 275.95. New York 5652.62—5669.62. Pariz 221.19 — 222.65. Praga 167.64—168.14. Trst 296.13 — 297.03.

INOZEMSKA BORZE.

Curih. Beograd 9.0575. Pariz 20.13. London 24.945. New York 513.37. Bruselj 71.63. Milan 26.85. Madrid 45.50. Amsterdam 207. Dunaj 72.15. Sofija 3.7225. Praga 15.20. Varšava 57.50. Bukarešta 30550.

Program madžarske vlade

Ministrski predsednik grof Karoly izjavlja, da se madžarska zunanja politika ne bo izpremenila — Sklicanje parlamenta za četrtek

Budimpešta, 25. avgusta. Ministrski predsednik grof Karoly je podal sinoči na konferenci unitaristične stranke kratek obris svojega vladnega programa. Vlada upa, da bo mogla ta program izvesti deloma z žrtvami v narodnem gospodarstvu, deloma pa s mednarodnim finančnim in gospodarskim sodelovanjem, ki se vedno bolj uveljavlja. Ravnotežje v državnem proračunu hoče vlada doseči z zmanjšanjem izdatkov in zvišanjem gotovih davčnih dajatev, ki pa ne smejo biti neznozne ter morajo biti pravično in enakomerno razdeljene na vse. Objektivno se bo to najbrže posrečilo, psihološko pa mnogo manj, ker je pač splošna človeška lastnost, da smatra vsakdo breme drugega za lažja kakor svoja. Za varnost javnega reda je edina prava rešitev v preprečevanju pomanjkanja v državi.

V zmanjšanju političnem oziru bo vlada zasledovala smer, ki sta jo zasnovala grof Bethlen in Valko in ki je privedla Madžarsko iz njene brezupne izolacije v dobi po vojni in revoluciji. Vlada bo torej še dalje gojila z Italijo ustvarjeno in vedno bolj močno prijateljsko razmerje. Italijansko-madžarsko prijateljstvo ni bilo nikdar naprejeno proti katerikoli drugi državi in ni imelo nikoli agresivnih namenov. Mirovni značaj tega prijateljstva so sedaj spoznale tudi druge države. Prav zaradi tega to prijateljstvo ni bilo ovira dobrega razmerja Madžarske napram Franciji se stalno boljša in je našla Madžarska na francoski strani razumevanje in prijateljstvo. Ministrski predsednik je naglasil, da je bilo posojilo, ki je po večini krito od francoskega kapitala, doseženo brez političnih pridržkov. O takih pridržkih se sploh ni govorilo in o vsej transakciji tega posojila je Francija razpravljala vedno izključno samo s finančno-gospodarskih vidikov. Glede ostalih držav je treba pripomniti, da je našla Madžarska tudi v Angliji in Ameriki vsak čas dovolj razumevanja. Odkritostno prijateljstvo jo veže na Turčijo in Poljsko in tudi z Avstrijo obstajajo politični ter gospodarski odnosi, kakor med najboljšimi sosedi. Madžarska si prizadeva da bi zboljšala gospodarske odnose s Nemčijo. Italijo, Rumunijo, Češkoslovaško in Francijo. Tudi pri posameznih sosedih prevladuje vedno več razumevanja za medsebojne gospodarske odnose. Res je, da obstajajo še vedno politična nasprotstva, toda nihče ne misli na to, da bi jih odstranili drugače

kakor z miroljubnimi sredstvi. Zato se lahko upa, da bodo tudi razlogi, ki trenutno še kvarijo dobro razmerje med sosedi, v dohodni bodočnosti lahko izločeni.

Budimpešta, 25. avgusta. Poslanska zbornica je sklicana za četrtek 27. t. m. Na tej seji se bo predstavila zbornici nova vlada in bo predsednik grof Karoly obrazložil vladni program.

Horthyjeva zahvala Bethlenu

Budimpešta, 25. avgusta. Posebna izdaja službenega lista je objavila danes osebno pismo regenta Horthyja grofu Bethlenu in ukaze o imenovanju novih ministrov. V pismu grofu Bethlenu pravi regent Horthy, da je sprejel njegovo demisijsko pismo, ki je bilo prejeto 24. avgusta, in da je grof Bethlen izjavil, da mora vlado, ki stoji pred novimi nalogami, tvoriti nove, sveže sile. Regent Horthy poudarja zasluge grofa Bethlena v zadnjih desetih letih, ki so bila usodna za Madžarsko. Na koncu pristavlja, da je vedno odobral Bethlenovo politiko.

V ČSR prepovedani avstrijski listi

Dunaj, 25. avgusta. Prvič, odkar obstoja Češkoslovaška republika, je bil vsem listom dunajске založbe Steyermühl in sicer »Neues Wiener Tagblatt«, »Neues Wiener Abendblatt«, »Volksztg.«, »Sporttagblatt« ter tedenski izdaji »Neues Wiener Tagblatt« z dekretom češkoslovaškega notranjega ministrstva z dne 6. avgusta odtegnen poštni debit na Češkoslovaškem. Kot vzrok tega ukrepa se navaja izrazito protičeškoslovaška propaganda v interesu Madžarske.

Sestanek Gandhija z angleškim podkraljem

London, 25. avgusta. AA. Gandhi je včeraj brzojavil indiskemu podkralju lordu Willingdonu, da bo še v teku dneva odpotoval v Simlo. Iz tega sklepajo, da je Gandhi sedaj prevzel iniciativo in da se bo sestel z angleškimi uradnimi krogi. Gandhi se je najbrže odločil, da potuje v London in da se udeleži indske konference.

Polom velike avstralske banke

Sydney, 25. avgusta. AA. Banka proizvoznikov je ustavila izplačila. Glavnica znaša 439.401 funtov šterlingov, vlog je 1.483.845 funtov šterlingov, aktiv pa 2.102.443. Upravniki banke izjavljajo, da je zavod začel v težkoče, ker so padle cene surovin. Upnikom banke bodo izplačane vse njihove terjatve.

XVI. Zagrebački zbor

29. VIII. — 7. IX. 1931

Splošni mednarodni veliki vzorčni sejem s specialnimi sejmi: Gradbarstvo — Hotel, hiša, kuhinja — Prehrambena industrija — Poljedelstvo — Mali domači obrt — Izložba in sejem volne in prediva — Tekstilije — Krzno in usnje — Papir — Higijenska razstava 10416

5. in 6. IX. 1931

razstava domače in sejem tuje plemenske živine

Ob naprej nabavljeni legitimaciji Zbora na jugoslov. železnih in v jadranskih parobrodih 50%, v sosednjih državah 25—30% popusta.

Poset nemškega veleletala v Italiji
Milan, 25. avgusta. Ogromno letalo »Do X-II«, ki je zgrajeno slično kakor letalo »Do X«, bo te dni priletelo v vojno luko v Spezzio, kjer je zanj pripravljen velik hangar.

Eksplozija v italijanski smodnišnici
Rim, 25. avgusta. V neki smodnišnici blizu Rima je nastala v laboratoriju, kjer so vršili poizkuse za izdelavo nekega novega razstreliva, težka eksplozija. Tehničnega vodjo podjetja je raztrgalo na kose.

Zločinstvo v Ameriki

Washington, 25. avgusta. AA. Iz poročila Wickershamove komisije izhaja, da je med priseljenci mnogo manj zločincev kakor med rojenimi Američani. Zato priporoča komisija, naj bi vlada izpremenila svojo dosedanje emigracijsko politiko. Kakor znano, so oblasti doslej domnevale, da izhaja večina zločincev v Zedinjenih državah iz priseljenskih vest.

Če diplomati ljubijo ...

